

REGULAMENT

cu privire la ajutorul de stat pentru protecția mediului

În temeiul art. 30 alin. (1) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței adoptă prezentul regulament.

Introducere

Elaborarea unui cadru juridic de reglementare a disciplinei ajutorului de stat reprezintă continuarea procesului de armonizare a legislației românești cu legislația europeană, parte a procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Scopul controlului ajutoarelor de stat acordate de autoritățile publice sau de organismele care administrează surse ale statului este de a urmări măsura în care un ajutor de stat este compatibil cu un mediu concurențial normal, într-o economie de piață în care prețurile produselor și tarifele serviciilor sunt determinate de cerere și ofertă.

Orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor existent trebuie să fie notificată Consiliului Concurenței.

Conform Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, Consiliul Concurenței poate autoriza ajutorul pentru protecția mediului, cu condiția respectării principiului "poluatorul plătește". Politica privind controlul ajutoarelor de stat în domeniul mediului înconjurător trebuie să integreze obiectivele politicii de mediu, îndeosebi în ceea ce privește promovarea unei dezvoltări durabile. Politica de concurență și politica de mediu nu sunt deci antagoniste, dar exigențele protecției mediului trebuie integrate în definiția și punerea în aplicare a politicii de concurență, în special în scopul promovării unei dezvoltări durabile.

Luarea în considerare a imperativelor în domeniul protecției mediului nu înseamnă că orice ajutor va fi autorizat. Trebuie să se acorde atenție efectelor pe care ajutorul le poate avea din punctul de vedere al dezvoltării durabile și al aplicării depline a principiului "poluatorul plătește". Unele forme de ajutor se încadrează în mod clar în această categorie, în special atunci când permit atingerea unui nivel ridicat de protecție a mediului, evitându-se în același timp orice conflict cu principiul internalizării costurilor. În schimb, alte forme de ajutor de stat, pe lângă faptul că au efecte nocive asupra concurenței, pot contraveni principiului "poluatorul plătește" și constituie o frână în calea procesului de dezvoltare durabilă. Este cazul, de exemplu, al ajutoarelor care au drept scop numai favorizarea adaptării la noile standarde obligatorii.

Abordarea realizată de Consiliul Concurenței prin prezentul regulament constă în a stabili în ce măsură și în ce condiții ajutorul de stat poate fi considerat necesar pentru a asigura protecția mediului și dezvoltarea durabilă fără efecte disproporționate asupra concurenței și a creșterii economice.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Definiții

Art. 1. - Pentru aplicarea prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos semnifică, după cum urmează:

a) Protecția mediului: orice acțiune menită să remedieze ori să prevină pagubele produse mediului fizic sau resurselor naturale, sau care încurajează utilizarea eficientă a acestor resurse.

b) Internalizarea costurilor: principiu potrivit căruia toate costurile legate de protecția mediului trebuie să fie incluse în costurile de producție ale agentului economic.

c) Principiul "poluatorul plătește": principiu potrivit căruia costurile măsurilor de luptă împotriva poluării trebuie să fie suportate de către poluator.

d) Poluatorul: cel care, în mod direct sau indirect, cauzează prejudicii mediului înconjurător sau creează, favorizează sau întreține condițiile care conduc la asemenea prejudicii.

e) Prețurile trebuie să reflecte costurile: principiu care prevede că prețurile bunurilor sau serviciilor trebuie să înglobeze costurile externe legate de impactul negativ asupra mediului generat de activitățile de producție și comercializare.

f) Standarde de mediu: norme obligatorii care stabilesc nivelurile care trebuie atinse în materie de mediu și obligația ce rezultă din legislația în domeniu de a utiliza cele mai bune tehnici disponibile care nu antrenează costuri excesive.

g) Surse de energie regenerabile: sursele de energie regenerabile nefosile, adică energia eoliană, energia solară, energia geotermală, talazoenergia, energia mareelor, instalațiile hidroelectrice cu capacitate mai mică de 10 MW și biomasa, care include produsele din agricultură și silvicultură, deșeurile vegetale din agricultură, silvicultură și industria alimentară, precum și deșeurile lemnoase și din plută netratate.

h) Energia electrică produsă din surse de energie regenerabile: energia electrică produsă de centralele care folosesc exclusiv surse de energie regenerabile, precum și cea parte a energiei electrice produsă din surse de energie regenerabile în centralele hibride care utilizează surse de energie tradiționale, în special pentru situații neprevăzute.

i) Taxa de mediu: taxa a cărei bază de impozitare are un efect negativ clar asupra mediului. O taxă poate fi considerată ca fiind taxă de mediu și atunci când are un efect pozitiv mai puțin clar, dar sesizabil, asupra mediului. Autoritățile competente care o impun sunt cele care demonstrează efectul de mediu preconizat al taxei.

j) Măsuri de economisire a energiei: acțiuni care permit întreprinderilor să reducă cantitatea de energie utilizată în ciclul de producție.

Domeniul de aplicare

Art. 2. - (1) Prezentul regulament se aplică ajutorului pentru protecția mediului în toate sectoarele, cu excepția sectorului agriculturii. Prezentul regulament se aplică, de asemenea, sectorului de pescuit și acvacultură. Ajutoarele de stat pentru cercetare și dezvoltare în domeniul mediului intră sub incidența prevederilor prevăzute în Regulamentul Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele de stat pentru cercetare și dezvoltare. De asemenea, ajutoarele pentru activități de instruire a angajaților în domeniul mediului nu prezintă particularități de natură să justifice o analiză distinctă. Aceste ajutoare sunt examinate conform prevederilor Regulamentului Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele pentru instruirea angajaților.

(2) Măsurile de economisire a energiei și utilizarea surselor de energie regenerabile intră tot în categoria acțiunilor în favoarea protecției mediului. Proiectarea și fabricarea de utilaje sau mijloace de transport care pot fi exploatate cu mai puține resurse naturale nu fac obiectul prezentului regulament. Acțiunile întreprinse în cadrul instalațiilor sau al altor unități de producție în vederea îmbunătățirii siguranței în exploatare sau igienizării sunt importante și pot fi eligibile pentru anumite tipuri de ajutor, dar nu fac obiectul prezentului regulament.

CAPITOLUL II

Politica de control al ajutoarelor de stat și politica de mediu

Principiile acordării ajutoarelor de stat pentru protecția mediului în contextul promovării dezvoltării durabile

Art. 3. - (1) Pagubele produse mediului generează costuri pentru societate în ansamblul său, în timp ce acțiunile vizând protecția mediului pot produce beneficii sub forma creșterii economice, ocupării forței de muncă și competitivității, iar aplicarea efectivă a principiului "poluatorul plătește", precum și internalizarea integrală a costurilor de mediu, prin imputarea lor poluatorilor, reprezintă principala cale de realizare a acestora.

(2) Politica Consiliului Concurenței cu privire la controlul ajutoarelor de stat pentru protecția mediului trebuie să satisfacă un dublu imperativ:

a) să asigure funcționarea competitivă a pieței și creșterea competitivității operatorilor pe piață;

b) să asigure faptul că cerințele protecției mediului sunt integrate în definiția și aplicarea politicii concurenței, în special pentru a promova dezvoltarea durabilă. Internalizarea costurilor reprezintă un obiectiv prioritar care poate fi atins în diverse moduri, inclusiv printr-o serie de instrumente bazate pe legile pieței ori bazate pe reglementări, acestea fiind instrumentele cele mai eficiente de realizare a obiectivelor descrise mai sus.

(3) Internalizarea costurilor contribuie la reflectarea cu acuratețe a costurilor în prețuri, în măsura în care agenții economici își repartizează resursele financiare în funcție de prețurile bunurilor și serviciilor pe care doresc să le achiziționeze. Lipsa reflectării cu acuratețe a costurilor în prețuri are drept consecință limitarea posibilităților de sensibilizare a opiniei publice cu privire la importanța acestor demersuri și favorizează supraexploatarea resurselor naturale.

(4) Asigurarea reflectării costurilor în prețuri în toate etapele procesului economic constituie cea mai bună modalitate de sensibilizare a tuturor părților interesate asupra costurilor pe care le generează protecția mediului. Pe lângă potențialele efecte negative asupra comerțului și concurenței, ajutorul de stat subminează în general acest obiectiv al reflectării costurilor în prețuri deoarece permite anumitor societăți comerciale să-și reducă costurile în mod artificial și să nu dezvăluie consumatorilor costurile legate de protecția mediului. Ca urmare, pe termen lung, unele forme de ajutor de stat pot să contravină obiectivelor de dezvoltare durabilă.

(5) Principiul "poluatorul plătește" și necesitatea ca agenții economici să-și internalizeze costurile legate de protecția mediului pledează a priori împotriva acordării ajutoarelor de stat.

(6) Acordarea ajutoarelor de stat se poate justifica în două împrejurări:
a) în anumite condiții specifice în care nu este încă posibil ca agenții economici să realizeze internalizarea totală a costurilor, ajutorul poate reprezenta o soluție alternativă temporară prin încurajarea acestora de a se adapta la standarde;

b) ajutorul poate avea un efect stimulator pentru agenții economici, în sensul depășirii normelor sau realizării altor investiții menite să reducă poluarea generată de instalațiile lor.

(7) Acordarea ajutoarelor pentru protecția mediului nu trebuie utilizată pentru a compensa lipsa internalizării costurilor. Luarea în considerare pe termen lung a imperativelor legate de protecția mediului necesită includerea în totalitate a costurilor în prețuri și internalizarea integrală a costurilor de mediu. Prin urmare, ajutorul nu se justifică în cazul investițiilor menite doar să alinieze agenții economici la standardele tehnice existente sau noi, decât în cazurile bine justificate și ca soluție alternativă temporară.

(8) Pentru a răspunde dificultăților particulare întâmpinate de întreprinderile mici și mijlocii, denumite în continuare IMM-uri, s-a convenit să se prevadă posibilitatea de a acorda acestor întreprinderi ajutoare de stat pentru a se conforma noilor norme pentru o perioadă de trei ani de la adoptarea acestora.

(9) Ajutorul poate fi considerat util și dacă acesta servește ca stimulent pentru atingerea unor niveluri de protecție a mediului mai mari decât cele prevăzute de standardele în vigoare.

(10) Ajutorul nu are un efect stimulator dacă este menit doar să ajute agenții economici să se conformeze standardelor tehnice noi sau existente. Acestor standarde, prevăzute de legislația în domeniu, trebuie să li se conformeze toți agenții economici și nu este necesar să li se acorde ajutoare pentru a-i stimula să respecte legea.

Cazul specific al sectorului energetic și reducerile de taxe

Art. 4. - (1) Autoritățile competente pot lua în considerare stabilirea unor taxe cu efecte favorabile asupra protecției mediului. În unele cazuri, exceptarea sau reducerea taxelor este acordată agenților economici din categorii speciale pentru a se evita plasarea acestora într-o situație concurențială dificilă. Aceste măsuri pot constitui ajutoare de stat în sensul prevederilor Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Efectele negative ale acestor ajutoare pot fi compensate de efectele pozitive ale adoptării taxelor. În consecință, dacă sunt necesare asemenea excepții pentru a se asigura adoptarea sau menținerea taxelor aplicabile tuturor produselor, acestea sunt admisibile, în anumite condiții și pentru o

perioadă de timp limitată. Perioada poate dura 10 ani dacă sunt îndeplinite condițiile. La expirarea acestei perioade, autoritățile competente au posibilitatea de a renotifica măsurile în cauză Consiliului Concurenței, care ar putea să adopte aceeași abordare în analiza sa, ținând seama în același timp de rezultatele pozitive obținute în privința protecției mediului.

(2) Autoritățile competente trebuie să promoveze utilizarea surselor de energie regenerabile și producția combinată de energie termică și electrică, datorită avantajelor majore pentru mediu. Prin urmare, în cazul în care măsurile de promovare a surselor de energie regenerabile și a producției combinate de energie termică și electrică constituie ajutoare de stat, acestea sunt admisibile dacă se respectă anumite condiții și dacă există certitudinea că ajutorul respectiv nu încalcă alte prevederi din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicata, sau din reglementările emise în aplicarea acesteia.

CAPITOLUL III

Condiții generale de autorizare a ajutoarelor pentru protecția mediului

Ajutorul pentru investiții

Art. 5. - (1) Pentru o perioadă de trei ani de la adoptarea unor standarde obligatorii, ajutoarele pentru investiții, menite să ajute IMM-urile să îndeplinească noile standarde, pot fi autorizate până la o intensitate maximă de 15% brut din costurile eligibile, așa cum sunt definite la art. 6.

(2) Ajutoarele pentru investiții care permit agenților economici să depășească standardele de mediu existente pot fi autorizate până la o intensitate de maximum 30% brut din costurile de investiții eligibile. Aceste condiții se aplică și în cazul ajutoarelor pentru agenții economici care fac investiții în absența unor standarde obligatorii.

(3) Conform definiției de la art. 1, investițiile pentru economisirea de energie sunt incluse în categoria investițiilor pentru promovarea protecției mediului. Aceste investiții joacă un rol foarte important în realizarea obiectivelor naționale de mediu cu un consum redus de resurse. Prin urmare, investițiile respective sunt eligibile pentru ajutorul de investiții la o rată de bază de 40% din costurile eligibile.

(4) Investițiile în producerea combinată de energie electrică și termică pot beneficia de prevederile prezentului regulament dacă se demonstrează că măsurile sunt benefice din punctul de vedere al protecției mediului, fie pentru că randamentul conversiei este deosebit de ridicat, fie pentru că măsurile permit reducerea consumului de energie, fie pentru că procesul de producție este mai puțin dăunător pentru mediu. În acest sens, se va ține seama în mod special de tipul de energie primară utilizată în procesul de producție și de faptul că o creștere a utilizării energiei obținute din producția combinată de energie termică și electrică constituie o prioritate națională de mediu. Aceste investiții pot beneficia de ajutor de stat la o rată de bază de 40% din costurile eligibile.

(5) Investițiile pentru promovarea surselor de energie regenerabile sunt asimilate investițiilor pentru mediu realizate în lipsa standardelor naționale obligatorii. Măsurile menite să susțină sursele de energie regenerabile reprezintă unul din obiectivele pe termen lung care trebuie încurajate cu precădere. Rata de bază a ajutorului pentru investițiile realizate în favoarea acestor forme de energie este de 40% din costurile eligibile.

(6) În cazul instalațiilor de producere a energiei regenerabile care asigură acoperirea integrală a necesarului de energie al unei comunități, investițiile realizate pot beneficia de un bonus de 10% peste rata de bază de 40% din costurile eligibile.

(7) Atunci când caracterul indispensabil al investiției este demonstrat, autoritatea furnizoare va putea acorda ajutoare pentru investiții în favoarea producerii de energii regenerabile care pot atinge până la 100% din costurile eligibile. Instalațiile în cauză nu vor mai avea dreptul să beneficieze de nici o altă formă de sprijin.

(8) În regiunile eligibile pentru a beneficia de regimul național al ajutoarelor cu finalitate regională, întreprinderile pot beneficia de ajutoare pentru dezvoltare regională. În scopul de a încuraja întreprinderile să efectueze investiții complementare în favoarea protecției mediului, acestea pot beneficia de o valoare superioară a ajutorului, luând în considerare investițiile efectuate pentru protecția mediului cu respectarea dispozițiilor alin. (2).

(9) Rata maximă a ajutorului de stat pentru protecția mediului aplicabilă la costurile eligibile este cea mai mare dintre următoarele două opțiuni:

a) rata de bază aplicabilă ajutorului pentru investiția în favoarea protecției mediului, adică 30% brut în sistem standard, 40% brut în cazul investițiilor în economisirea de energie, în surse de energie regenerabile sau pentru promovarea producerii combinate de energie electrică și termică sau 50% brut în cazul investițiilor în surse de energie regenerabile furnizate unei comunități întregi, majorate cu 10% brut pentru regiunile asistate*)¹. Investițiile pentru dezvoltarea regională sunt eligibile pentru ajutorul de stat pentru investiții dacă sunt îndeplinite condițiile din Regulamentul Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele regionale și ajutoarele pentru IMM-uri;

b) rata ajutorului regional plus 10% brut.

(10) Atunci când investițiile de natura celor la care se referă alin. (2) și (3) sunt făcute de către IMM-uri, se poate autoriza o suplimentare a ajutorului cu 10% brut.

(11) Bonusurile pentru regiunile asistate și pentru IMM-uri pot fi cumulate, dar rata maximă a ajutorului de mediu nu poate depăși în nici o situație 100% brut din costurile eligibile. IMM-urile nu pot beneficia de bonus dublu pentru aplicarea prevederilor referitoare la ajutoarele regionale și pentru aplicarea dispozițiilor referitoare la protecția mediului.

(12) Investițiile vizate de alin. (2) și (3) sunt investiții în terenuri dacă acestea sunt strict necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de mediu, investiții în clădiri, instalații și utilaje menite să reducă sau să elimine poluarea și consecințele acesteia, precum și investițiile pentru adaptarea metodelor de producție în vederea protejării mediului.

(13) Pot fi considerate investiții și cheltuielile cu transferul de tehnologie sub forma achiziționării de licențe de operare ori know-how brevetat sau nebrevetat. Aceste active necorporale trebuie să satisfacă următoarele condiții:

a) să fie considerate elemente de activ amortizabile;

b) să fie achiziționate în condițiile pieței, de la o firmă asupra căreia cumpărătorul nu are putere de control direct ori indirect;

c) să fie incluse în activul agentului economic, să rămână și să fie utilizate în unitatea beneficiarului ajutorului timp de cel puțin cinci ani de la data acordării ajutorului. Această condiție nu se aplică dacă aceste active necorporale sunt depășite din punct de vedere tehnic. Dacă activele în cauză sunt revândute pe parcursul celor cinci ani, beneficiul obținut din vânzare trebuie dedus din costurile eligibile, iar ajutorul trebuie rambursat parțial sau total, după caz.

Costuri eligibile

Art. 6. - (1) Costurile eligibile trebuie să se limiteze strict la costurile suplimentare generate de investițiile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de protecție a mediului. Acest fapt conduce la următoarea situație: în cazul în care costul investiției pentru protecția mediului nu poate fi ușor identificat în costul total, Consiliul Concurenței ia în considerare metode de calcul obiective și transparente, de exemplu costul unei investiții comparabile din punct de vedere tehnic, dar care nu permite atingerea aceluiași nivel de protecție a mediului.

(2) În toate cazurile, costurile eligibile trebuie calculate făcând abstracție de avantajele obținute dintr-o eventuală creștere a capacității, de economiile de costuri realizate în primii cinci ani de viață ai investiției și de producția auxiliară suplimentară obținută în respectiva

---

¹ Decizia nr. 2/2000 a Consiliului de Asociere România - Uniunea Europeană prevede prelungirea cu cinci ani, începând din 1998, a perioadei în care toate ajutoarele de stat acordate în România sunt evaluate ținând cont de faptul că România este considerată o zonă identică cu acele zone ale Comunității vizate de prevederile art. 87

(3) (a) din Tratatul privind instituirea Comunității Europene. Conform art. 64 din Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte, și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Consiliul de Asociere va decide, ținând cont de situația economică din România, dacă perioada respectivă va fi extinsă pentru o nouă perioadă de cinci ani situația economică din România, dacă perioada respectivă va fi extinsă pentru o nouă perioadă de cinci ani

perioadă de cinci ani. Dacă investițiile vizează exclusiv protecția mediului, fără alte beneficii economice, nu se aplică nici o altă reducere suplimentară la stabilirea costurilor eligibile.

(3) În cazul energiei regenerabile, costurile eligibile ale investiției sunt, în mod normal, costurile suplimentare suportate de către agentul economic în comparație cu o instalație de energie convențională care are aceeași capacitate de producție efectivă de energie.

(4) În cazul adaptării IMM-urilor la noi standarde de mediu, costurile eligibile includ costurile investițiilor suplimentare necesare atingerii nivelului de protecție a mediului prevăzut de standardele respective.

(5) Dacă agentul economic efectuează o depășire benevolă a standardelor în vigoare costurile eligibile constau în costurile suplimentare cu investiția necesară atingerii unui nivel de protecție a mediului superior celui prevăzut de normele existente. Costurile investiției necesare atingerii nivelului de protecție prevăzut de standardele existente nu sunt eligibile pentru ajutor de stat.

(6) Dacă nu există nici un fel de standarde, costurile eligibile constau în costurile cu investiția necesară atingerii unui nivel de protecție a mediului superior celui pe care agentul sau agenții economici respectivi l-ar atinge în lipsa ajutorului de mediu.

Reabilitarea amplasamentelor industriale poluate

Art. 7. - (1) Intervențiile agenților economici pentru repararea daunelor aduse mediului prin reabilitarea amplasamentelor industriale poluate se pot încadra în domeniul de aplicare al prezentului regulament. Daunele vizate pot fi daune aduse calității solului și apelor de suprafață sau subterane. Toate cheltuielile angajate de un agent economic pentru reabilitarea amplasamentului, fie că pot sau nu pot fi demonstrate ca reprezentând active fixe în bilanțul contabil, au statutul de investiții eligibile în cazul reabilitării amplasamentelor poluate.

(2) Dacă poluatorul poate fi clar identificat, acesta trebuie să finanțeze reabilitarea mediului în conformitate cu principiul "poluatorul plătește" și nu se poate acorda ajutor de stat.

(3) Dacă poluatorul nu poate fi identificat sau nu poate fi determinat să suporte costurile, prestatorul responsabil cu realizarea activității de reabilitare poate beneficia de un ajutor pentru această activitate.

(4) Ajutorul pentru reabilitarea amplasamentelor industriale poluate se poate ridica la 100% din costurile eligibile, plus 15% din costul total al lucrării. Costurile eligibile sunt egale cu costurile lucrării de reabilitare diminuate cu creșterea valorii terenului.

(5) Valoarea totală a ajutorului nu poate depăși în nici o situație cheltuielile reale angajate de către agentul economic.

Reamplasarea agenților economici

Art. 8. - (1) Ca regulă generală, reamplasarea agenților economici pe amplasamente noi nu implică activități de protecție a mediului și, deci, nu poate beneficia de dreptul de a primi un ajutor de stat în virtutea prezentului regulament.

(2) Acordarea ajutorului se poate justifica dacă un agent economic situat într-o zonă urbană sau într-o zonă protejată ecologic desfășoară în mod legal activități care produc poluări majore și trebuie, din motive de amplasare, să se mute de pe acel amplasament într-o zonă mai potrivită.

(3) În acest sens, trebuie îndeplinite simultan următoarele criterii:

a) schimbarea amplasării să fie dictată de motive de protecție a mediului și trebuie să fi fost dispusă prin hotărâre administrativă sau judecătorească;

b) agentul economic să se conformeze celor mai stricte standarde de mediu aplicabile în noua regiune în care se stabilește.

(4) Agentul economic care îndeplinește condițiile de la alin. (3) poate beneficia de ajutor pentru investiții în conformitate cu art. 5 alin. (2). De asemenea, se vor aplica prevederile art. 5 alin. (10) cu privire la acordarea de bonusuri IMM-urilor.

(5) Pentru a stabili valoarea costurilor eligibile în cazul ajutorului de reamplasare, se iau în considerare, pe de o parte, veniturile obținute de pe urma vânzării sau închirierii instalațiilor și a terenurilor abandonate, precum și despăgubirile plătite în caz de expropriere și, pe de

altă parte, costurile legate de cumpărarea unui teren, construirea sau cumpărarea de instalații noi cu aceeași capacitate ca și instalațiile abandonate. Se pot lua în calcul și alte câștiguri legate de transferul instalațiilor, mai ales câștigurile care decurg din îmbunătățirea cu ocazia transferului a tehnologiilor utilizate, precum și câștigurile contabile legate de utilizarea superioară a instalațiilor. Investițiile legate de eventualele creșteri ale capacităților nu pot fi luate în considerare la calculul costurilor eligibile pentru acordarea ajutorului de stat pentru protecția mediului.

(6) Dacă hotărârea administrativă sau judecătorească prin care se dispune schimbarea amplasării duce la o reziliere timpurie a contractului de închiriere a terenului sau a clădirilor, calculul costurilor eligibile poate lua în considerare eventualele penalități suportate de agentul economic pentru rezilierea contractului.

Ajutorul acordat IMM-urilor pentru servicii de consultanță/consiliere în materie de mediu

Art. 9. - Serviciile de consultanță/consiliere joacă un rol important în sprijinirea IMM-urilor în direcția realizării unor progrese în domeniul protecției mediului. Ajutoarele pentru consultanță/consiliere pot fi acordate în baza prevederilor Regulamentului Consiliului Concurenței cu privire la ajutoarele regionale și ajutoarele pentru IMM-uri.

CAPITOLUL IV

Ajutorul de operare

Reguli generale aplicabile ajutoarelor de operare în favoarea gestionării deșeurilor și economisirii de energie

Art. 10. - **(1)** Ajutoarele de operare, cărora le sunt aplicabile dispozițiile prezentului capitol, sunt următoarele:

a) ajutorul pentru gestionarea deșeurilor, dacă gestionarea respectă clasificarea ierarhică a principiilor gestionării deșeurilor, conform căreia conceptul de valorificare a deșeurilor trebuie privit în tripla sa dimensiune de refolosire, reciclare și recuperare de energie, iar deșeurile a căror producție nu poate fi evitată trebuie să fie valorificate și eliminate fără pericole;

b) ajutorul în domeniul economisirii de energie.

(2) Dacă se demonstrează că acest ajutor este absolut necesar, el trebuie limitat la compensarea costurilor de producție suplimentare comparativ cu prețurile pieței pentru produsele sau serviciile în cauză. Acest ajutor trebuie, de asemenea, să fie temporar și, ca regulă generală, degresiv, astfel încât să constituie un stimulent pentru respectarea, într-un interval rezonabil de timp, a principiului reflectării costurilor în prețuri.

(3) Agenții economici trebuie, în mod normal, să suporte costurile tratării deșeurilor industriale, conform principiului "poluatorul plătește". Agenții economici care primesc ajutor de operare în vederea tratării deșeurilor industriale și neindustriale trebuie să finanțeze serviciul în cauză proporțional cu cantitatea de deșeuri pe care o produc și/sau cu costul tratării.

(4) Toate ajutoarele de operare de acest fel se supun unei durate limitate la cinci ani, dacă ajutorul este "degresiv". Intensitatea ajutorului poate ajunge până la 100% din costurile suplimentare în primul an, dar trebuie să descrească liniar, pentru a atinge rata zero până la sfârșitul celui de al cincilea an.

(5) În cazul ajutoarelor "nedegresive", durata acestora este limitată la cinci ani, iar intensitatea nu trebuie să depășească 50% din costurile suplimentare.

Dispoziții aplicabile tuturor ajutoarelor de operare acordate sub forma reducerii taxelor sau a exceptării de la plata acestora

Art. 11. - **(1)** La adoptarea taxelor care vor fi percepute pentru anumite activități din motive legate de protecția mediului, autoritățile responsabile pot considera necesar să prevadă derogări temporare în favoarea unor agenți economici. În general, aceste derogări constituie ajutor de operare prevăzut de Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. În analiza acestor

măsurile, trebuie să se stabilească, printre altele, dacă taxa este impusă ca rezultat al unei hotărâri luate la nivel național sau al unei hotărâri autonome a autorității responsabile.

(2) Dacă taxa este impusă ca rezultat al unei decizii autonome a unei autorități responsabile, agenții economici afectați de aceasta pot avea dificultăți în a se adapta rapid la noile niveluri de impunere fiscală. Într-o asemenea ipoteză, se poate justifica derogarea temporară în favoarea unor agenți economici care să le permită să se adapteze la noul nivel de impunere fiscală.

(3) Dacă taxa este percepută ca rezultat al unei reglementări naționale, există două situații posibile:

a) o autoritate responsabilă aplică pentru anumite produse o taxă la o rată mai mare decât rata minimă prevăzută prin reglementările naționale și acordă o derogare anumitor agenți economici care, în felul acesta, plătesc o taxă mai mică dar care rămâne, totuși, cel puțin egală cu rata minimă prevăzută în reglementările în domeniu. În aceste împrejurări, se poate justifica o derogare temporară pentru a permite agenților economici să se adapteze fiscalității mai ridicate și pentru a-i stimula să-și desfășoare activitatea într-un mod mai favorabil protecției mediului;

b) o autoritate responsabilă aplică pentru anumite produse o taxă la rata minimă prevăzută prin reglementările naționale și acordă o derogare în favoarea unor agenți economici, care vor fi supuși unui nivel de impozitare inferior ratei minime. Dacă această derogare nu este autorizată prin reglementările naționale în domeniu, ea va constitui ajutor de stat incompatibil cu prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat. Dacă derogarea este autorizată de reglementările naționale, aceasta poate fi considerată compatibilă cu prevederile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, în măsura în care este necesară și nu este disproporționată în raport cu obiectivele naționale urmărite. Se va acorda o importanță deosebită strictei limitări în timp a unei asemenea derogări.

(4) În general, măsurile fiscale în cauză ar trebui să aibă o contribuție semnificativă la protecția mediului. Se va urmări ca derogările să nu submineze, prin natura lor, obiectivele generale urmărite.

(5) Aceste derogări pot constitui ajutor de exploatare care poate fi autorizat în următoarele condiții:

I. Dacă, din rațiuni legate de protecția mediului, o autoritate responsabilă introduce o nouă taxă într-un sector de activitate sau la produse pentru care nu s-au aplicat taxe naționale sau dacă taxa avută în vedere de către autoritatea responsabilă depășește valoarea taxei prevăzute de legislația națională, se pot justifica decizii de exceptare pe o perioadă de 10 ani, fără degresivitate, în următoarele situații:

a) dacă aceste exceptări reprezintă condiționări în cadrul contractelor încheiate între autoritatea de resort responsabilă și agenții economici beneficiari, prin care agenții economici sau asociații ale agenților economici se angajează să realizeze obiective de protecția mediului pe perioada pe care se acordă exceptarea, sau dacă agenții economici încheie acorduri benevole care au același efect. Aceste acorduri sau angajamente se pot referi, printre altele, la reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor de noxe sau la orice alte măsuri de protecție a mediului. Conținutul acordurilor trebuie negociat de către fiecare autoritate responsabilă și va fi analizat de către Consiliul Concurenței în momentul notificării proiectului de ajutor. Autoritățile responsabile trebuie să asigure o monitorizare strictă a angajamentelor asumate de către agenții economici sau asociațiile agenților economici. Acordurile încheiate între autoritatea responsabilă și agenții economici sau asociațiile agenților economici vizați trebuie să prevadă modalitățile de sancționare în cazul nerespectării angajamentelor. Aceste prevederi se aplică și atunci când o autoritate responsabilă dispune o reducere fiscală în condiții care au același efect cu acordurile sau angajamentele menționate anterior;

b) aceste exceptări pot să nu reprezinte în mod necesar condiționări rezultate din acordurile încheiate între autoritatea de resort responsabilă și agenții economici beneficiari, dacă sunt îndeplinite condiții specifice. Astfel, dacă reducerea privește o taxă națională, suma efectiv plătită de către agenții economici după reducere trebuie să rămână superioară taxei minime naționale pentru a stimula agenții economici să acționeze în direcția ameliorării protecției

mediului. Dacă reducerea privește o taxă locală aplicată în absența taxei naționale, agenții economici beneficiari ai reducerii trebuie totuși să achite un procent semnificativ din taxa națională.

II. Prevederile de la punctul I se pot aplica taxelor existente dacă se îndeplinesc simultan următoarele două condiții:

a) taxa în cauză trebuie să aibă un efect pozitiv apreciabil din punctul de vedere al protecției mediului;

b) derogările în favoarea agenților economici beneficiari trebuie să fi fost deja hotărâte în momentul adoptării taxei sau trebuie să fi devenit necesare ca rezultat al unei schimbări semnificative a condițiilor economice care au plasat agenții economici într-o situație concurențială deosebit de dificilă. În acest ultim caz, valoarea reducerii taxei nu poate depăși creșterea costurilor generate de modificarea condițiilor economice. Atunci când condițiile economice nu mai generează majorări de costuri, reducerea taxei trebuie să dispară la rândul ei.

(6) Autoritatea responsabilă poate, de asemenea, să încurajeze dezvoltarea tehnologiilor de producere a electricității pe baza surselor de energie convenționale precum gazul metan, care permit o eficiență energetică mult mai mare decât eficiența energetică obținută cu procedeele tradiționale de producție. În aceste cazuri, dată fiind importanța acestor tehnici pentru protecția mediului și sub rezerva că energia primară utilizată reduce semnificativ efectele negative asupra mediului, exceptările totale de la plata taxelor se pot justifica pentru o perioadă de cinci ani, în cazul în care ajutorul este nedegresiv. Se pot acorda și derogări pe o perioadă de 10 ani în conformitate cu condițiile prevăzute la alin. (5) punctele I și II.

(7) Atunci când o taxă existentă face obiectul unei majorări semnificative și când autoritatea de resort responsabilă consideră că sunt necesare derogări în cazul unor agenți economici, se aplică prin analogie condițiile prevăzute la alin. 5 punctul I cu privire la taxele noi.

(8) Atunci când reducerea privește o taxă care face obiectul unei reglementări la nivel național și când taxa locală este mai mică sau egală cu valoarea minimă națională, exceptările pe termen lung nu se justifică. În acest caz, toate exceptările acordate trebuie să respecte condițiile prevăzute la art. 10 alin. (4) și (5) și, în orice caz, să facă obiectul unei autorizări exprese privind derogarea de la valoarea minimă națională. În toate cazurile de reducere a taxei, autoritatea responsabilă poate acorda ajutor de exploatare în conformitate cu condițiile prevăzute la art. 10 alin. (4) și (5).

Reglementările aplicabile ajutoarelor de operare în favoarea producției de energie regenerabilă

Art. 12. - (1) Ajutoarele de operare în favoarea producției de energie regenerabilă constituie, în general, ajutoare pentru protecția mediului susceptibile să beneficieze de prevederile prezentului regulament.

(2) Aceste ajutoare pot beneficia de o abordare specială datorită dificultăților pe care le întâmpină uneori agenții economici care produc acest tip de energie în a concura în mod eficient cu producătorii de energie convențională. Trebuie să se rețină și necesitatea de a încuraja dezvoltarea acestor forme de energie, în special din rațiuni care vizează protecția mediului. Ajutorul poate fi necesar mai ales atunci când procesele tehnice disponibile nu permit ca energia regenerabilă să fie produsă la costuri unitare comparabile cu cele ale surselor convenționale.

(3) Ajutoarele de operare se pot justifica, în acest caz, pentru a acoperi diferența dintre costul producerii energiei din surse de energie regenerabilă și prețul pieței pentru acest tip de energie. Forma acestor ajutoare poate varia în funcție de tipul de energie vizat și de mecanismul de sprijin prevăzut. În procesul de analiză a cazurilor, Consiliul Concurenței va lua în considerare poziția competitivă a fiecărei forme de energie vizată.

(4) Ajutoarele de stat pot fi acordate pentru sursele de energie regenerabile conform următoarelor opțiuni:

I. a) În domeniul energiei regenerabile, costurile unitare ale investiției sunt deosebit de mari și, în general, reprezintă un procent semnificativ din costurile agenților economici,

nepermițându-le acestora să aibă prețuri competitive pe piețele pe care aceștia vând energia produsă. Pentru a ține seama în mod corect de această barieră la intrarea pe piață pentru energia regenerabilă, ajutoarele de stat se pot acorda pentru a compensa diferența dintre costurile de producție a energiei regenerabile și prețul pieței la respectiva formă de energie. Orice ajutor de operare poate fi în acest caz acordat numai pentru amortizarea instalației. Producția suplimentară de energie a instalației nu poate beneficia de nici un fel de sprijin. Ajutorul poate acoperi numai o remunerare echitabilă a capitalului dacă se demonstrează că acesta este indispensabil dată fiind slaba competitivitate a anumitor surse de energie regenerabile. La stabilirea valorii ajutorului de operare trebuie să se țină seamă și de eventualele ajutoare pentru investiții acordate agentului economic în cauză pentru realizarea instalației noi. În notificarea schemelor de ajutor de stat la Consiliul Concurenței, autoritățile care acordă ajutorul trebuie să prezinte în detaliu mecanismele precise de sprijin și, în special, metodele de calcul al valorii ajutorului. În cazul în care Consiliul Concurenței autorizează schema, furnizorii de ajutor de stat trebuie să aplice respectivele mecanisme și metode de calcul în momentul acordării de ajutoare agenților economici.

b) Spre deosebire de majoritatea formelor de energie regenerabilă, biomasa necesită investiții relativ mai mici, dar presupune costuri de operare mai ridicate. Prin urmare, Consiliul Concurenței va avea o poziție favorabilă față de ajutoarele de operare care depășesc valoarea investiției dacă se poate demonstra că, costurile totale suportate de agentul economic după amortizarea instalației continuă să rămână mai mari decât prețul de piață al energiei.

II. Se poate acorda sprijin pentru energia regenerabilă prin utilizarea mecanismelor de piață cum ar fi certificatele ecologice sau licitațiile. Aceste sisteme permit tuturor producătorilor de energie regenerabilă să beneficieze indirect de o cerere garantată pentru energia pe care o produc, la un preț superior prețului de piață al energiei convenționale. Prețul acestor certificate ecologice nu este fixat dinainte, ci depinde de raportul dintre cerere și ofertă. Atunci când reprezintă ajutoare de stat, aceste sisteme pot fi autorizate de către Consiliul Concurenței dacă autoritățile care acordă ajutorul pot demonstra că sprijinul respectiv este indispensabil pentru a asigura viabilitatea tipului de energie regenerabilă respectiv, nu antrenează per total o supracompensare în beneficiul producerii de energie regenerabilă și nu descurajează producătorii de energie regenerabilă în a deveni mai competitivi. În scopul de a verifica dacă aceste criterii sunt îndeplinite, Consiliul Concurenței poate să autorizeze aceste sisteme de ajutor pe o perioadă de zece ani, după care va trebui să analizeze dacă este necesară continuarea măsurii de sprijin.

III. Ajutoarele de operare pot fi acordate instalațiilor noi care produc energie regenerabilă, calculul valorii acestora făcându-se pe baza costurilor externe care sunt evitate. Acestea sunt costuri de mediu pe care societatea ar trebui să le suporte dacă aceeași cantitate de energie ar fi produsă de către o unitate de producție care funcționează cu energie convențională. Costurile respective se calculează pe baza diferenței dintre costurile externe generate și neachitate de către producătorii de energie regenerabilă și costurile externe generate și neachitate de producătorii de energie neregenerabilă. Pentru a efectua aceste calcule, furnizorii de ajutoare de stat vor trebui să folosească o metodă de calcul recunoscută pe plan internațional și comunicată Consiliului Concurenței. Furnizorul trebuie să ofere, printre altele, o analiză de cost comparativă, obiectivă și determinată sub raport cantitativ, împreună cu evaluarea costurilor externe ale producătorilor de energie concurenți, pentru a demonstra că ajutorul compensează în mod real costurile externe neacoperite. Valoarea ajutorului astfel acordat producătorului de energie regenerabilă nu trebuie să depășească echivalentul în lei a 0,05 euro pe kWh. În plus, valoarea ajutorului acordat producătorilor care depășește valoarea ajutorului acordat ca urmare a Opțiunii I trebuie obligatoriu reinvestită de către agenții economici în surse de energie regenerabile. Consiliul Concurenței va analiza dacă și această activitate se califică pentru ajutor de stat. Pentru ca Opțiunea III să rămână coerentă cu reglementările generale privind concurența, Consiliul Concurenței trebuie să aibă certitudinea că ajutorul nu dă naștere nici unei distorsionări a concurenței pe piață și va conduce la o creștere globală reală a utilizării surselor de energie regenerabile în detrimentul surselor de energie convenționale, și nu la

un simplu transfer al segmentelor de piață între sursele de energie regenerabile. În acest sens, este necesară îndeplinirea următoarelor condiții:

a) ajutorul acordat pe baza acestei opțiuni să facă parte dintr-o schemă care tratează agenții economici din sectorul energiei regenerabile de pe poziții de egalitate;

b) schema să prevadă acordarea nediscriminatorie a ajutoarelor agenților economici care produc același tip de energie regenerabilă;

c) schema să fie reexaminată de către Consiliul Concurenței la fiecare cinci ani.

IV. Autoritățile de resort competente pot acorda în continuare ajutoare pentru exploatare în conformitate cu reglementările generale care guvernează aceste ajutoare prevăzute la art. 10 alin. (4) și (5).

Reglementările aplicabile ajutoarelor de operare pentru producerea combinată de energie electrică și termică

Art. 13. - (1) Ajutorul de operare pentru producerea combinată a energiei electrice și termice se poate justifica cu condiția îndeplinirii cerințelor art. 5 alin. (4). Acest ajutor poate fi acordat agenților economici care distribuie energie electrică și termică publicului larg dacă costurile de producere a energiei electrice sau termice depășesc prețul pieței. În condiții similare, ajutorul de operare se poate acorda în conformitate cu reglementările art. 12 alin. (4). Caracterul indispensabil al ajutorului va fi stabilit luând în considerare costurile și veniturile rezultate ca urmare a producerii și comercializării de energie electrică și termică.

(2) Ajutorul de operare se poate acorda în aceleași condiții și pentru utilizarea industrială a producției combinate de energie electrică și termică dacă se poate demonstra că, prin folosirea tehnicii respective, costul de producție al unei unități de energie depășește prețul pieței pe unitatea de energie convențională. Costurile de producție pot include rentabilitatea normală a instalației, dar orice câștig obținut de agentul economic din producția de energie termică trebuie dedus din costurile de producție.

Baza de exceptare pentru toate proiectele examinate de către Consiliul Concurenței

Art. 14. - În limitele și condițiile prevăzute de prezentul regulament, ajutorul de stat pentru protecția mediului poate fi autorizat de Consiliul Concurenței ca ajutor pentru facilitarea dezvoltării anumitor activități economice sau a anumitor regiuni economice, dacă acest ajutor nu are efecte nocive asupra comerțului în așa fel încât să contravină aplicării corespunzătoare a acordurilor internaționale la care România este parte.

CAPITOLUL V

Cumulul ajutoarelor acordate din mai multe surse

Plafoanele de ajutor acordate pentru același scop sau pentru scopuri diferite

Art. 15. - (1) Plafoanele pentru ajutoarele de stat prevăzute de prezentul regulament sunt aplicabile indiferent dacă ajutorul în cauză este finanțat integral sau parțial din resurse de stat. Ajutoarele autorizate conform prezentului regulament nu pot fi combinate cu alte forme de ajutor de stat în sensul art. 2 alin. 1 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat dacă un asemenea cumul atinge o intensitate a ajutorului mai mare decât cea prevăzută de prezentul regulament.

(2) În cazul ajutoarelor de stat care servesc unor scopuri diferite și care presupun aceleași costuri eligibile, se aplică plafonul de ajutor cel mai favorabil.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Condiții care trebuie respectate în aplicarea prezentului regulament

Art. 16. - Dispozițiile prezentului regulament se aplică cu respectarea prevederilor Regulamentului privind forma, conținutul și alte detalii ale notificării unui ajutor de stat și ale Regulamentului privind pragul minim al ajutorului de stat care nu cade sub incidența

obligației de notificare, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 27/2000.

Ajutoarele de stat care intră sub incidența prezentului regulament

Art. 17. - Prezentul regulament se aplică ajutoarelor de stat acordate pentru protecția mediului, notificate după intrarea în vigoare a acestui regulament, precum și atunci când ajutoarele de stat au fost notificate înainte de intrarea sa în vigoare, dar decizia Consiliului Concurenței este ulterioară acestei date sau Consiliul Concurenței nu a emis încă o decizie.

Intrarea în vigoare a prezentului regulament

Art. 18. - Prezentul regulament se adoptă prin ordin al președintelui Consiliului Concurenței de punere în aplicare a acestuia și intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României.